

УДК 34.096

КРАСНОСТУП Г.М., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ ЩОДО АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ**

Анотація. *Стаття присвячена дослідженню сучасного стану організаційно-правового забезпечення державної інформаційної політики щодо прозорості відносин власності стосовно аудіовізуальних засобів масової інформації, а також формуванню пропозицій стосовно врахування кращих європейських практик з порушеного питання під час підготовки нової редакції Закону України “Про телебачення і радіомовлення”.*

Ключові слова: *телебачення і радіомовлення, прозорість, структура власності.*

Аннотация. *Статья посвящена исследованию современного состояния организационно-правового обеспечения государственной информационной политики прозрачности отношений собственности относительно аудиовизуальных средств массовой информации, а также формированию предложений относительно учета лучших европейских практик по данному вопросу при подготовке новой редакции Закона Украины “О телевидении и радиовещании”.*

Ключевые слова: *телевидение и радиовещание, прозрачность, структура собственности.*

Summary. *The article investigates the current state of organizational and legal support of the state information policy on transparency of ownership in respect of audiovisual media and the formation of proposals for consideration of the best European practices in question raised during the preparation of the new Law of Ukraine “On Television and Radio”.*

Keywords: *television and radio, transparency, ownership structure.*

Постановка проблеми. Частиною п'ятою статті 4 Закону України “Про телебачення і радіомовлення” встановлені основні принципи державної політики у сфері телебачення і радіомовлення. Передбачено, що держава встановлює дієві обмеження щодо монополізації телерадіоорганізацій промислово-фінансовими, політичними та іншими групами чи окремими особами, а також гарантує захист телерадіоорганізацій від фінансового і політичного тиску з боку фінансово-політичних груп та органів державної влади і органів місцевого самоврядування [1].

Підпунктом 12.4 пункту 12 Резолюції Ради Європи “Про виконання обов’язків та зобов’язань Україною” від 5 жовтня 2005 р. № 1466 Парламентська Асамблея Ради Європи ще у 2005 році закликала органи влади України гарантувати прозорість власності на засоби масової інформації [2].

Пунктом 13 Резолюції Ради Європи “Функціонування демократичних інституцій в Україні” від 4 жовтня 2010 р. № 1755 Парламентська Асамблея Ради Європи закликала органи влади України вжити всіх необхідних заходів для захисту свободи та плюралізму засобів масової інформації в Україні, а також утриматися від будь-яких спроб контролювати, прямо чи опосередковано, зміст новин загальнонаціональних засобів масової інформації [3].

На необхідність внесення змін до чинного законодавства в частині забезпечення прозорості відносин власності аудіовізуальних засобів масової інформації неодноразово звертали увагу інститути громадянського суспільства, зокрема, ГО “Інститут Медіа Права”, ГО “Інститут масової інформації”, ГО “Незалежна асоціація мовників”.

Проблеми з прозорістю власності аудіовізуальних засобів масової інформації є визнаними не лише в Україні, але й міжнародними експертами.

На рівні Ради Європи існують три інструменти щодо регулювання питання прозорості відносин власності засобів масової інформації, а саме:

- Європейська Конвенція про транскордонне телебачення 1989 р., яка містить положення про плюралізм засобів масової інформації [4];

- Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № R (94)13 “Про заходи забезпечення прозорості засобів масової інформації”, відповідно до якої уряди держав-членів мають розглянути можливість включити в їхнє внутрішнє законодавство положення, що мають метою гарантування та сприяння прозорості засобів масової інформації, а також полегшення обміну інформацією з цього питання між державами-членами, з використанням основних принципів, що додаються до цієї рекомендації [5];

- Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № (2007)2 “Про медіа плюралізм і різноманітність медіа-контенту”, згідно з якою держави-члени повинні розглянути питання затвердження правил, спрямованих на обмеження впливу, який окрема особа, компанія або група можуть мати в одному або кількох медіа-секторах, а також гарантування достатньої кількості різноманітних засобів масової інформації [6].

Прийняття окремого закону про забезпечення прозорості відносин власності також передбачалося Планом заходів із виконання обов’язків та зобов’язань України, що випливають з її членства в Раді Європи, затвердженим Указом Президента України від 12 січня 2011 р. № 24 [7].

Протягом останніх трьох років Верховною Радою України прийнято три закони, спрямовані на виконання зазначених зобов’язань Україною, а саме:

- “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості відносин власності стосовно засобів масової інформації” від 4 липня 2013 р. № 409-VII [8];

- “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів” від 14 жовтня 2014 р. № 1701-VII [9];

- “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення” від 3 вересня 2015 р. № 674-VIII [10].

Проте, наразі відсутня будь-яка достовірна інформація щодо того, кому належать українські аудіовізуальні засоби масової інформації. Більшість громадян отримують інформацію за допомогою телебачення. Тому відсутність відомостей про власників відповідних телерадіоорганізацій не дозволяє визначитись з питанням, наскільки тим чи іншим мовникам можна довіряти.

Висвітленню окремих аспектів організаційно-правового забезпечення прозорості відносин власності стосовно аудіовізуальних засобів масової інформації приділили увагу медіа фахівці: К.В. Беляєва, О.Ю. Большакова, Д.М. Котляр, К.А. М’ясникова І.Є. Розкладай та інші. У той же час потребує додаткового дослідження питання щодо шляхів удосконалення законодавства, що регулює суспільні відносини у цій сфері.

Метою статті є визначення сучасного стану організаційно-правового забезпечення державної інформаційної політики щодо прозорості відносин власності стосовно аудіовізуальних засобів масової інформації, а також підготовка пропозицій щодо врахування кращих європейських практик з порушеного питання під час підготовки нової редакції Закону України “Про телебачення і радіомовлення”.

Виклад основних положень. У 2013 р. міжнародна громадська організація Access Info Europe провела дослідження правового забезпечення прозорості відносин власності

засобів масової інформації у дев'ятнадцяти країнах Європи та Марокко [11], згідно з яким у більш ніж половині досліджених країн, існуючі правила про компанії і володіння засобами масової інформації не дозволяють представникам громадськості дізнатися, хто справжні власники засобів масової інформації. Так, з двадцяти країн, охоплених дослідженням Access Info Europe, лише п'ять вимагають подробиці власності, які повинні надаватися компетентним органом (Хорватія, Ісландія, Італія, Латвія і Норвегія). Тільки в чотирьох країнах, засоби масової інформації керуються конкретними правилами, які вимагають розкриття відповідної інформації безпосередньо населенню (Австрія, Хорватія, Люксембург і Туреччина). З двадцяти країн в дев'яти громадяни не можуть отримати інформацію про власників засобів масової інформації, лише в шести країнах є можливість отримати інформацію про власників аудіовізуальних засобів масової інформації, і тільки в двох країнах можна отримати інформацію про власників друкованих засобів масової інформації та нових медіа.

У 2014 р. на замовлення Парламентської Асамблеї Ради Європи експертами Гульсун Білгехан (Туреччина) та Пеггі Вальке (Бельгія) була підготовлена доповідь щодо прозорості медіа власності [12], яка ілюструє поточну практику країн-членів Ради Європи. Експерти виділили дві країни, що мають кращі практики вирішення порушеного питання, а саме: Норвегію та Хорватію.

Стаття 100 Конституції Норвегії чітко визначає зв'язок між свободою вираження поглядів та прозорістю структури власності засобів масової інформації. Крім того, у Норвегії існує спеціальний закон про медіа власність, який було прийнято у 1997 р. Основною перевагою вказаного закону є те, що він містить всі відповідні положення про власність на засоби масової інформації, у тому числі вимоги щодо розкриття інформації. Так, засоби масової інформації можуть запитувати інформацію про угоди власності. У пункті 4 статті 13 цього Закону уточняється, що органи державної влади (регуляторні, податкові) повинні надавати інформацію та документи, що знаходяться в їх розпорядженні, незважаючи на встановлений законом обов'язок щодо конфіденційності.

Хорватське правове регулювання щодо розкриття інформації про власників засобів масової інформації охоплює аудіовізуальні, друковані, нові медіа та вимагає інформування про непряме та бенефіціарне володіння, а також стосовно участі в інших медіа-компаніях. Ці правила застосовуються до зарубіжних і вітчизняних засобів масової інформації, і вимагають також розкриття інформації щодо розміру пакетів акцій, вигідних і непрямих інтересів.

У доповіді також висвітлено гарні приклади Німеччини, Бельгії та Нідерландів. У Німеччині щорічно публікують список загальнонаціональних комерційних мовників з інформацією щодо власності. Ця інформація також зібрана на офіційному веб-сайті незалежної комісії з концентрації засобів масової інформації. У Бельгії фламандський медіа регулятор публікує щорічні доповіді про концентрацію засобів масової інформації, у той час як Вища рада аудіовізуальних засобів масової інформації від французької мовної спільноти на своєму веб-сайті пропонує відкриту базу даних про медіа-групи та засоби масової інформації. У Нідерландах також публікуються щорічні звіти з фактичними даними та аналізом голландського медіа-ландшафту, концентрації, а також наукові доповіді, присвячені конкретним питанням, пов'язаним з медіа-плюралізмом.

За результатами вказаного дослідження [11] Access Info Europe було підготовлено “Десять рекомендацій щодо прозорості власності на засоби масової інформації” [13], які були поліпшені шляхом консультацій з активістами громадянського суспільства, медіа-

експертами, і пройшли перевірку під час обговорення з європейськими чиновниками і парламентаріями в Брюсселі, в тому числі – дуже конструктивно – Парламентської Асамблеї Ради Європи.

Так, для того, щоб громадськість дізналась, хто насправді володіє та впливає на засоби масової інформації, правова база в кожній країні повинна забезпечувати:

1) прозорість власності на засоби масової інформації через розкриття національному регуляторному органу та громадськості інформації, яка повинна включати як мінімум: найменування та контактні дані засобу масової інформації; статутні документи (через веб-посилання на завантажені сканування, якщо необхідно); розмір акцій через поріг в 5 %; ім'я та контактні дані безпосередніх власників з більш ніж 5 % акцій; ідентичність тих, хто має непрямий контроль або значний інтерес, через поріг в 5 %; громадянство/статус перебування осіб з більш ніж 5 % акцій; країна місцезнаходження компанії з більш ніж 5 % акцій; ідентичність реальних власників, де акції проводяться від імені іншої особи, наприклад, за допомогою брокерських компаній. Крім того, з метою виявлення потенційних джерел впливу на медіа-контент, важливо, що медіа-компанії мають бути зобов'язані публікувати фінансову звітність та аудиторські звіти, підготовлені відповідно до найвищих міжнародних стандартів;

2) інформація легко доступна та безкоштовна;

3) інформація має регулярно оновлюватися (протягом 10 робочих днів з дня зміни структури власності);

4) дані мають бути доступні для повторного використання у відкритих форматах;

5) прогресивне збільшення прозорості. Країни, що забезпечили прозорість щодо основної інформації, повинні рухатися до більшої прозорості через обов'язкове розкриття інформації про власників з більш ніж 5 % акцій в медіа-компаніях;

6) прозорість впливу. Для того, щоб зрозуміти більш докладно не тільки, хто володіє, але й того, хто контролює засоби масової інформації, також потрібно розкривати наступну інформацію: вище керівництво, наприклад, директори (фірми), ключові посадові особи виконавчих органів, відповідальні редактори; деталі щодо голосування, де вони не в рівній мірі розподілені між акціонерами, включаючи записи голосування на загальних зборах;

7) чиста та точна юридична база. Положення, що стосуються розкриття інформації про власність на засоби масової інформації, знаходяться в одному законі, що регулює суспільні відносини стосовно аудіовізуальних, друкованих та нових медіа;

8) нагляд з боку незалежного органу. Незалежний наглядовий орган, до повноважень якого належить реєстрація аудіовізуальних засобів масової інформації, має бути уповноважений і наділений достатніми ресурсами для моніторингу та забезпечення дотримання відповідного законодавства;

9) безпосереднє розкриття інформації громадськості. Засоби масової інформації повинні бути зобов'язані розкривати безпосередньо громадськості ту ж інформацію, що надається до національного регуляторного органу;

10) транснаціональний доступ і порівнянність. Європейський Союз і Рада Європи повинні доповнювати національну прозорість механізмів власності на засоби масової інформації, досліджуючи систему, за допомогою якої дані, зібрані на національному рівні для всіх трьох секторів засобів масової інформації (аудіовізуальні, друковані та нові медіа) будуть систематизовані і загальнодоступні.

На цьому етапі дослідження пропонуємо проаналізувати, якою мірою вітчизняне законодавство щодо прозорості власності на засоби масової інформації відповідає рекомендаціям Access Info Europe.

Прийнятий у 2013 р. Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості відносин власності стосовно засобів масової інформації” [8] отримав багато критики. Експерти зазначали, що Закон повністю стосується сфери антимонопольного регулювання в частині визначення контролю та пов’язаних осіб, проте в ньому простежуються явні недоліки, оскільки саме в цій частині абсолютно відсутні посилання на антимонопольне законодавство. Водночас однією з основних позитивних новел Закону є те, що право аудіовізуальних засобів масової інформації як суб’єкта господарювання на надання інформації про свого власника у відповідь на запит стало обов’язком [14].

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів” [9] також регулював питання прозорості відносин власності щодо аудіовізуальних засобів масової інформації. Законом передбачено, що юридичні особи, зареєстровані до набрання чинності цим Законом, подають державному реєстратору відомості про свого кінцевого вигодоодержувача (вигодоодержувачів) у тому числі кінцевого вигодоодержувача (вигодоодержувачів) їх засновника, якщо засновник – юридична особа, упродовж шести місяців з дня набрання чинності цим Законом.

Відповідно до нової редакції частини першої статті 24 Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців” до реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи засновником (засновниками) або уповноваженою ними особою включається:

- інформація про структуру власності засновників – юридичних осіб, яка дає можливість встановити фізичних осіб-власників, істотної участі цих юридичних осіб та містить такі дані про зазначених фізичних осіб: прізвище, ім’я, по батькові (за наявності), країна громадянства, серія та номер паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);

- інформація про кінцевого вигодоодержувача (вигодоодержувачів) юридичної особи, у тому числі кінцевого вигодоодержувача (вигодоодержувачів) її засновника, якщо засновник – юридична особа, а саме: прізвище, ім’я, по батькові (за наявності), країна громадянства, серія та номер паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності). Зазначена інформація не включається до реєстраційної картки для проведення державної реєстрації політичних партій, творчих спілок та їх територіальних осередків, адвокатських об’єднань, торгово-промислових палат, державних органів, органів місцевого самоврядування та їх асоціацій.

Проте, зазначені положення Закону суб’єкти законодавчої ініціативи визнали недостатніми для належного забезпечення права кожного на інформацію про власників аудіовізуальних засобів масової інформації і 3 вересня 2015 р. Верховною Радою України було прийнято Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення” [10].

Слід зазначити, що після прийняття цього спеціального Закону суспільні відносини щодо забезпечення прозорості відносин власності стосовно аудіовізуальних засобів масової інформації вже не регулюються Законом України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів” [9]. Тобто, працюватиме правило про співвідношення загальної та спеціальної норм.

З прийняттям Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення” [10] закони України “Про телебачення і радіомовлення” та “Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення” зазнали суттєвих змін. Передбачено, що жодна фізична або юридична особа одноособово та/або спільно з групою пов’язаних осіб не має права контролювати у будь-який спосіб, у тому числі через вплив на формування управлінських та/або наглядових органів телерадіоорганізації або шляхом здійснення контролю власника телерадіоорганізації, більше 35 відсотків загального обсягу відповідного територіального телерадіоінформаційного ринку – загальнонаціонального, регіонального або місцевого.

Суб’єкт інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення щороку подає Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення інформацію про свою структуру власності – систему взаємовідносин юридичних та фізичних осіб, що дає змогу визначити:

- всіх власників, учасників, акціонерів суб’єкта інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення (телерадіоорганізації або провайдера програмної послуги), у тому числі бенефіціарних власників (контролерів), а за їх відсутності – всіх власників, учасників, акціонерів суб’єкта інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення і всіх фізичних осіб та власників, учасників, акціонерів юридичних осіб на всіх рівнях ланцюга володіння корпоративними правами суб’єкта інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення (крім публічних компаній);

- всіх осіб, які мають пряму або опосередковану істотну участь у суб’єкті інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення;

- всіх ключових учасників кожної юридичної особи, яка присутня в ланцюгу володіння корпоративними правами такого суб’єкта інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення;

- відносини контролю щодо суб’єкта інформаційної діяльності між усіма особами, зазначеними в абзацах другому і третьому цього визначення.

Неподання, несвоєчасне подання такої інформації або подання інформації, що не відповідає дійсності, є підставою для застосування Національною радою України про телебачення і радіомовлення санкцій.

Крім цього, статтю 1 Закону України “Про телебачення і радіомовлення” доповнено новими визначеннями: “афілійована особа”, “істотна участь”, “кінцевий бенефіціарний власник (контролер)”, “ланцюг володіння корпоративними правами”, “опосередковане володіння істотною участю”, “публічна компанія” та “структура власності”. Терміни “власник суб’єкта інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення”, “контроль за засновником (співзасновником), власником (співвласником) телерадіоорганізації”, “пов’язані особи з суб’єктом інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення”, “суб’єкт інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення” викладено в новій редакції.

На думку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, довільне оперування понятійно-категоріальним апаратом без чіткого визначення його змісту та обсягу не відповідає вимогам юридичної визначеності та не сприятиме удосконаленню правового регулювання сфери, що розглядається [15].

Разом з цим, нашу увагу привернуло визначення терміну “публічна компанія”, згідно з яким це юридична особа, створена у формі публічного акціонерного товариства, акції якої включені до біржових списків (пройшли процедуру лістингу) фондових бірж, що відповідають критеріям, визначеним Національним банком України. При цьому,

вважається, що публічна компанія не має осіб, які мають істотну участь, здійснюють над нею контроль, та є такою, що не має кінцевого бенефіціарного власника (контролера). У результаті цього фактично дія Закону України “Про телебачення і радіомовлення” щодо визначення структури власності не поширюватиметься на публічні компанії. Таким чином, цим Законом прямо передбачено можливість не надавати інформацію про реальних власників аудіовізуальних засобів масової інформації, якщо їх засновником є публічна компанія.

Висновки.

Справжня свобода вираження поглядів в якості необхідної умови для плюралізму засобів масової інформації вимагає існування різних засобів масової інформації та різноманітності їх власності. Тобто, прозорість відносин власності грає важливу роль для плюралізму аудіовізуальних засобів масової інформації та демократії в цілому.

На нашу думку, сьогодні вкрай необхідно врахувати кращі європейські практики організаційно-правового забезпечення державної інформаційної політики щодо прозорості відносин власності стосовно аудіовізуальних засобів масової інформації, а також передбачити в новій редакції Закону України “Про телебачення і радіомовлення” ефективний механізм обмеження щодо монополізації телерадіоорганізацій промислово-фінансовими, політичними та іншими групами чи окремими особами.

Використана література

1. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21.12.93 р. № 3759-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 18. – Ст. 155. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>
2. Про виконання обов’язків та зобов’язань Україною : Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи від 05.10.05 р. № 1466. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_611
3. Функціонування демократичних інституцій в Україні : Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи від 04.10.10 р. № 1755. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a19
4. Європейська Конвенція про транскордонне телебачення ; зі змінами, внесеними Протоколом від 09.11.98 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 11. – Ст. 3297. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_444
5. Про заходи забезпечення прозорості засобів масової інформації : Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи від 22.11.94 р. № R (94)13. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_092
6. Про медіа плюралізм і різноманітність медіа-контенту : Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи від 31.01.07 р. № R (2007)2. – Режим доступу : <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1089699>
7. Про План заходів із виконання обов’язків та зобов’язань України, що впливають з її членства в Раді Європи : Указ Президента України від 12.01.11 р. № 24 // Офіційний вісник Президента України. – 2011. – № 2. – Ст. 185. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/24/2011>
8. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості відносин власності стосовно засобів масової інформації : Закон України від 04.07.13 р. № 409-VII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2014. – № 20-21. – Ст. 715. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/409-18>
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів : Закон України від 14.10.14 р. №1701-VII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2014. – № 46. – Ст. 2048. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1701-18>

10. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення : Закон України від 03.11.15 р. № 674-VIII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/674-19>

11. Who really owns the media? You have a right to know! – Режим доступу : <http://www.access-info.org/media-ownership-transparency>.

12. Gülsün Bilgehan, Peggy Valcke. Background report. The Unbearable Lightness of Media Ownership Transparency, 2014. – Режим доступу : [//www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/cdmsi/Valcke.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/cdmsi/Valcke.pdf)

13. Ten Recommendations on Transparency of Media Ownership. Access Info Europe & OSPIJ, 4 November 2013. – Режим доступу : [//www.access-info.org/tmo/12338](http://www.access-info.org/tmo/12338)

14. Беяева К.В. Европа на страже прозрачности украинских СМИ // Судебно-юридическая газета. – 2013. – № 33 (201). – Режим доступу : <http://sud.ua/newspaper/2013/08/23/53506-evropa-na-strazhe-prozrachnosti-ukrainskikh-smi>

15. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення : Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України до проекту Закону України (реєстр. № 1831 від 23.01.15 р.). – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53680

~~~~~ * * * ~~~~~